

LA RELACIÓ SIGNIFICANT/SIGNIFICAT EN *SOLITUD* DE VÍCTOR CATALÀ I A *RELIQUIA* D'EÇA DE QUEIRÓS: UN REFLEX D'ONOMÀSTICA COMPARADA

Montserrat VILLAS i CHALAMANCH

INTRODUCCIÓ

Els escriptors no donen compte, generalment, d'antropònims i topònims d'una manera arbitrària, sinó que palesen els aspectes positius i negatius, els defectes i virtuts, les característiques i tendències dels seus personatges (“Blanquerna” (*Llibre d'Evast e Blanquerna*), “Fèlix” (*Llibre de les Meravelles*) de R. Lull; “Curial”, “Güelfa” (*Curial e Güelfa*), “Tirant lo Balnc” (*Tirant lo Blanc*) de J. Martorell; “Caldesa” (*Tragèdia de Caldese*) de J. Roís de Corella; “Desitjós” (*Spill de la vida religiosa*); “Met de les Conques” (*Drames rurals*) de V. Català; “Coralf”, “L'Esparver” (*La punyalada*) de M. Vayreda; “Pilar Prim” (*Pilar Prim*), “L'escanyapobres” (*L'escanyapobres*) de N. Oller; “Colometa” (*La Plaça del Diamant*) de M. Rodoreda, i notem que “senyor Esteve” (*L'auca del senyor Esteve*) S. S. Rusiñol, en l'expressió “sembla un senyor Esteve” ha passat gairebé a esdevenir una mena de lexicalització, o reflecteixen la Natura, els pobles, les ciutats, en els noms amb què els denominen.

Així, hem intentat de resseguir l'onomàstica de *SOLITUD* de Víctor Català, i de *A RELIQUIA* d'Eça de Queirós, per tal de comprovar si en aquestes excepcionals obres s'evidencia una relació entre la forma i el contingut, l'expressió i el concepte semàntic, i si podem fixar unes concomitancies i dissemblances entre ambdues.

A) *SOLITUD* de Víctor Català

1. ANTRÒPONS

1.1. REALS

– ÀNIMA

ÀNIMA (1')

Metàfora

Simbolitza la part malsana de l'esperit humà.

Sense determinant hi surt 2 vegades.

Amb determinant hi surt 35 vegades.

En total l'Ànima hi surt un 0,0485 %.

- ARNAU
 ARNAU (l')
 ARNAU DE SANT PONÇ (l')
 Etimologia: prové del nom germànic ARA-ALD “àguila governant”.
 Representa la joventut, la força, la passió.
 El nom germànic sembla que potenciï la rauxa juvenil.
     Sense determinant hi surt 5 vegades.
     Amb determinant hi surt 33 vegades.
     En total Arnau hi surt un 0,04988 %.
         /l' Arnau
         /l' Arnau de Sant Ponç

- CAMILA
 Etimologia: derivat del mitològic Camilos, divinitat para dels Cabirs. També era un sobrenom de Mercuri. De l'etrusc CASMILLUS “ministre” (Mercuri ho era dels déus).

- CRISTÒFOL (En)
 Etimologia: prové d'un nom cristiano-romà d'origen grec CHRISTOPHOROS “portador de Crist”.

- GAIETÀ / GAYETÀ
 GAIETÀ (En) / GAYETÀ (En)
 Etimologia: prové d'un nom d'origen llatí GAIETANUS “relatiu a Caius”.
 En lloc de Gaietà, la novel·lista hagués d'escriure Tano o Cayetano, ja que aquest antropònim entrà tardanament a Catalunya i en forma castellana. Pensem que potser escrigué Gaietà per plasmar-hi la relació amb el mot “gaiata” o “gaiato” (bastó que porten els pastors, que pot tenir una funció binària: ajudar a mantenir l'equilibri físic, i defensar-se contra el perill), tant a nivell fonètic com semàntic.
 Aquesta “gaiata” o “gaiato” servirà perquè la Mila s'hi recolzi en els moments de melangia, de desànim i de dolor, i pugui redreçar-se, tot arribant a superar el seu “mal de muntanya” i reeixint en el seu psique emocional, i, alhora, li possibiliti de no sentir-se ferida davant les crítiques o calúmnies de la gent.
     Sense determinant hi surt 7 vegades.
     Amb determinant hi surt 9 vegades.
     En total Gaietà/ hi surt un 0,02100 %.
         En Gaietà

- LLUCI (abreujament per apòcope)
 La vocal -A final (precedida de *i*) de mots esdrúixols o proparoxítons es redueix a grau zero en el dialecte rossellonès (i en part del balear).
 Etimologia: prové del nom llatí LUCIS, derivat de LUX “llum”. Possiblement equivalia a PRIMA LUCE NATUS “nascut amb la primera llum”.
 Potser és la “llum”, “els ulls” del Pastor, ja que ell l'estimava molt.

- MACIÀ¹ / MATÍAS
 MACIÀ (En) / MATÍAS (en) / MATÍES (En)

MACIÀ (El) / MATÍAS (El)

Etimologia: És incerta. Potser procedeix de les veus hebrees MATTAN-, MAT-TITH, MAT (HAT) H-IAH “Déu dona” o “home de Déu”, o potser encara “fidel a Déu”.

Amb determinant En hi surt 137 vegades.

Amb determinant El hi surt 1 vegada.

En total Macià/ hi surt 0,18113 %.

Matías/

En Matías/

En Matías/ El Macià

En Matías/ En Macià

1.2. NO REALS

– FLORIDALBA

Etimologia: prové del nom llatí FLORIDUS “florit”.

En femení, commemora la festivitat de Pasqua de Resurrecció.

Segurament “flor blanca”, tot referint-se a la bellesa i blancor de pell de Floridalba, l’encantada de les Gorgues.

– VEUTACRUSQUES

El nom del gegant que vol casar-se amb Floridalba “Veuta” potser tingui relació amb la vellor, o amb el verb voler, tot havent aprofitat els mots francesos “vieux” o “veut” al català, mentre que “Crusques” podria ser “cops” -segons la tradició, els gegants eren violents-, i “crusca” és un “cop donat al cap amb el puny clos” (Rosselló); “cruscar” és “pegar una bufetada” (Vall de Ribes); i “Cruscat” és el nom d’un volcà apagat qui hi ha al terme de Santa Pau.

2. HIPOCORÍSTICS

2.1. REALS

Fan palès la simpatia i afecte.

– BALDIRET (Allargament per sufix)

BALDIRET (En) (Allargament per sufix).

Amb el sufix apreciativ diminutiu es reflexteix -en aquest personatge en concret- l’afectivitat que li tenen els que l’envolten, i no tant la seva petilesa.

Etimologia: desconeguda. Potser relacionat amb el llatí arcaic BAUDUS “Babau”. Sembla, però, innegable la presència, potser per concurrència fonètica, del cèltic BALD “victoriós”.

Sense determinant hi surt 1 vegada.

Amb determinant hi surt 47 vegades.

En total Baldiret / hi surt 0,06300 %.

En Baldiret.

– CARLITUS (Allargament per sufix)

Etimologia: prové del nom germànic KARL “home (fort), baró viril”.

Aquest antropònim entrà tardanament a Catalunya i en forma castellana. (El fet que el mestre se'n digui pot ajudar a reflectir que molts mestres eren de parla castellana, i també que és un home d'empenta).

- MARIETA (1a) (Allargament per sufix).
MARIETA DE SANT PONÇ (1a) (allargament per sufix).
Etimologia: prové del nom hebreu MIRYAM. L'origen és desconegut. Potser ve de MARA.

Hi surt 33 vegades (0,04331 %).

- MILA (1a) (abreujament per afèresi).
L'afèresi mostra un acostament a la persona, i és la forma usual de crear els hipocorístics antroponímics catalans.
Etimologia: V. Camia.

Hi surt 406 vegades (0,53288 %).

2.2. NO REALS

- MARIANELA DE LA VALL (1a) (Abreujament per síncope).
“Marianela” pot reflectir l'antropònim Helena o Magdalena.
Etimologia: “Helena” prové d'Helena, nom mitològic de la reina segrestada per Paris de Troia.
L'origen del nom és dubtós: per a alguns, relacionat amb HELANE “torxa”, per a d'altres, s'identifica amb SAMARA, deessa sànscrita de l'Aurora.
“Magdalena” evoca el lloc de procedència de Maria de Magdala, personatge del Nou Testament.
“Magdala” prové de Migdal “torre”.

3. MALNOMS

3.1. REALS

3.1.1. CARACTERÍSTIQUES FÍSQUES

Recorden claramente les seves mancances o tendències físiques.

3.1.1.a. El cabell i el pèl. Aspectes i forma del cabell

- RUTLLET (En)

3.1.1.b. El cos i els membres. Les mans i els braços

- ESQUERRÀ (l')

3.1.1.c. Defectes físics. L'oïda

- ORELLAMOIX (l')

3.1.1.d. Invalideses

- MUT (el)
MUT DE MURONS (el)

3.2. ELS VEGETALS

3.2.1. Fruita

- CIRERETES (En)
En referir-se a les cireres -fruit agradós normalment a tothom- i haver-se-li adjuntat el diminutiu, es posa més de relleu el caràcter afectiu.

4. METÀFORA

4.1. NO REALS

- SOL DE MURONS
La seva cabellera rossa, llarguíssima i d'una brillantor extraordinària, evoca els raigs de sol quan s'irradien a la terra.

5. PROFESSIÓ

5.1. REALS

- PASTOR (el)
El pastor -persona que mena el bestiar a parturar- és, també, qui guiarà la Mila a retrobar-se en ella mateixa i a atènyer un creixement i un equilibri -tant a nivell psíquic com espiritual-, per tal que assumeixi la maduresa i la llibertat que plana en el gènere humà, si bé ésser lliure pot esdevenir dolorós, i abocar a la soledat².
- PUBILLA DEL CASTELL (la)
- RECTOR (el) (el nom s'indica en minúscula)
- RECTOR (el) (el nom s'indica en majúscula)
SENYOR RECTOR (el)
- VELL DELS ROMANÇOS (el)
Constata el fet que durant molts anys força persones -normalment grans i/o amb defectes físics- contessin rodalles o historietes.
Sembla un reflex dels joglars medievals, més aviat similar als "recontadors de noves", i no als "referidors de gestes antigues" o als lírics.

5.2. NO REALS

- REI DE MORERIA
- REI DE L'ORIENT

Es fa patent la tradició medieval i romàntica (“moreria”, “Orient”), que emmiralla històries i llegendes amarades d’amor/odi, vida/mort, cristians/pagans.

6. ESCATOLOGIA

6.1. NO REALS

– LLUFES (les)

A Caterina Albert, com a Verdaguer i Maragall, li agradava anar a raure en la tradició, mitologia i religiositat popular dels Països Catalans, que traspua l’esperit català de la seva ruralia, sobretot, muntanyenca.

7. RELIGIÓ

7.1. REALS

– SANT PERE DE ROMA

7.2. NO REALS³

– ADAM

Etimologia: nom hebreu, al·lusi a l’origen del primer home: així, significa “tret de l’argila”, o, simplement, “l’home”. Encara, per a d’altres, “terre vermella”.

– DÉU

DÉU TOTPODERÓS

– EVA

Etimologia: nom de la primera dona, present a l’Antic Testament. Potser és emparentat amb HIYYA “donar la vida”.

– EVANGELISTA (l’)

– JESÚS

Etimologia: derivació de Josuè. JOSUÈ és un nom d’origen hebreu. Ve de J(eh)o–shua “Déu és salut”.

– JESÚS, MARIA I JOSEP

Etimologia: Per a “Jesús” v. JESÚS.

Per a “Maria” v. MARIETA.

“Josep” és un nom hebreu. L’onzè fill de Jacob el portà per primera vegada, per les paraules de la seva mare, en donar-lo a llum: Renovi’m (Déu) la família” (Yosef)

– LLUCIFER

La “llum” de què replendeix Satanàs es deu al fet que sigui un esperit, però un “mal esperit”.

– MAL ESPERIT

– MARE DE DÉU

- MARIA
- MÀRTIR SANT PONÇ
- NOSTRAMO
- NOSTRE SENYOR/NOSTRO SENYOR
- REINA
- REINA DEL CEL
- SANT CRIST
- SANT MARTÍ
- SANT PAU
- SANT PERE
SANT PERE PESCADOR
- SANT PONC
SANT PONÇ (v. ARNAU)
SANT PONÇ (v. MARIETA)
- SANTA LLUCI
- SENYOR
- VERGE MARIA
- VERGE SANTÍSSIMA

8. ZONÍMIA

8.1. REALS

8.1.1. ANIMALS SALVATGES I ANIMALS DE GRANJA I PASTUREIG

- LLOP
Metàfora de l'Ànima, que mostra el fet que sigui assassí d'animals indefensos, i també d'humans.
El llop, en el seu vessant de devorador d'animals -sobretot d'ovelles (símbol de les persones cristianes), i per tant, animals que es consideren fidels, purs i innocents (la seva docilitat, bondat i blancor abonava la concomitància "ovelles-cristians")- i d'essers humans, és una manifestació del diable. Representa la crueltat, la ferocitat, la violència i la gula (i, segurament l'enveja de la bonhomia de les ovelles i del respecte que els humans els professen), mals i passions atribuïts a Satan, i, per tant, també al personatge de "l'Ànima" que fa palès els aspectes negatius -perversos i malvats- de l'ànima humana.
- "MUSSOL"
"MUSSOL" (el)

Nom de gos. S'hi palesa el simbolisme, segurament pre-cristià, de l'òliba que s'assimila al mussol: saviesa, o es tracta de reflectir els ulls grossos del gos, tot comparat-los amb els del mussol, o potser a causa del su caràcter, tal vegada poc nerviós.

– REI HERODES

Nom de boc. Es relaciona el seu aspecte físic majestàtic amb el nom de “rei Herodes” o potser perquè el boc és el “rei” de les cabres o, més aviat, perquè és molt fer.

El boc ha estat -segons algunes tradicions- la representació més generalitzada de Llucifer, a causa de les banyes i de la sexualitat que té aquest animal.

Simbolitza la potència -tant física com sexual- i la luxúria, que són els màxims vicis que s'atribueixen al dimoni. També, però, d'altres tradicions el fan un animal diví, protector.

– VERMELLA (la)

Nom de vaca. Es relaciona el nom amb el color del pèl, la qual cosa és pròpia de la caracterització dels renoms o malnoms.

8.2. NO REALS

8.2.1. OCELLS

– DUC⁴

El senyor de Llisquents es transforma -per poc temps- en un animal: un duc, perquè com a “ocell de nit” prengué Marianela de la Vall de casa seva, i n'abusà.

En el “duc” hi podem percebre el simbolisme de tristor, fosca, soledat, malenconia, nit, sequedat, fredor, mort i també ha estat considerat un animal feroç, violent i nefast. Així, se l'ha tingut com a missatger de la mort, i se li ha donat una funció psicopompa -igualment com al llop-.

Altrament, però, el simbolisme de saviesa de l'òliba -possiblement pre-cristià- ha estat assimilat al simbolisme del mussol i del duc.

9. CORÒNIMS

9.1. EL RELLEU TERRESTRE

9.1.1. DEPRESSIONS

– BARRANC (el)

– BAUMA (la)

BAUMES (les) (amb pluralitat)

– COLL (el)

COLLADA (la) (amb sufix)

COLLADES (les) (amb sufix i pluralitat)

COLLET (el) (amb sufix diminutiu)

– COMES (les) (amb pluralitat)

9.1.2. EMINÈNCIES

9.1.2.a. AFILADES

– CARENES (les) (amb pluralitat)

– MUNTANYA (la)

MUNTANYES (les) (amb pluralitat)

MUNTANYETA (la) (amb sufix diminutiu)

MUNTANYIQUES (les) (amb sufix diminutiu i amb pluralitat)

MUNTANYOLA (la) (amb sufix diminutiu)

Observem en tota l'obra albertiana la seva gran riquesa sufixal, que ens apropa al seu amor per la Natura, pels humans i per la llengua catalana, i que reflecteix la seva extraordinària creativitat lexical.

La muntanya ha estat per a totes les cultures, el símbol espacial de la trobada entre Déu i l'home. El fet d'ascendir-la és iniciar el viatge cap a la superació i millora d'un mateix, és a dir, d'assolir el màxim d'humanitat i d'espiritualitat, ja que, si bé la muntanya esdevé el centre del món, la seva verticalitat es dreça envers Déu.

Arribar al cim de la muntanya evoca, doncs, la culminació del desenvolupament de l'ésser humà. Primerament, Mila la sentirà llunyana, inaccessible, embolcallada de solitud. Després, però, un cop fet el seu procés vital, reeixirà a atènyer-la.

MUNTINYOL (el) (amb sufix diminutiu)

9.1.2.b. MASSISSES

– TOSSALS (els) (amb pluralitat)

TOSSALADA (la) (amb sufix)

9.1.2.c. MENORS

– TURÓ (el)

TURONET (el) (amb sufix diminutiu)

9.1.3. PLANA

– PLA (el)

PLANS (els) (amb pluralitat)

PLANA (la)

PLANELL (el) (amb sufix diminutiu)

PLANERA (la) (amb sufix)

PLANÍCIE (la) (amb sufix)

PLANURETA (la) (amb sufix diminutiu)

PLANÚRIA (la) (amb sufix)

9.2. L'AIGUA

9.2.1. AIGÜES CORRENTS

- TORRENT (el)
TORRENTS (els) (amb pluralitat)
TORRENTÓ (el) (amb sufix diminutiu)

9.3. L'HÀBITAT

- CASA (la)
CASES (les) (amb pluralitat)
CASASSA (la) (amb sufix augmentatiu)
CASETA (la) (amb afix diminutiu)
CASETES (les) (amb sufix diminutiu i pluralitat)
- CASTELL (v. PUBILLA)
- MAS (el)
MASOS (els) (amb pluralitat)
- POBLE (el)
POBLES (els) (amb pluralitat)
POBLET (el) (amb sufix diminutiu)
POBLETS (els) (amb sufix diminutiu i pluralitat)

9.4. VIES DE COMUNICACIÓ

- CAMÍ (el)
CAMINS (els) (amb pluralitat)
- CARRER DE FRANÇA
- CARRETERA (la)
CARRETEROTA (la) (amb sufix despectiu)
- CORRIOL (el)
CORRIOLEIG (el) (amb sufix)
CARRIOLET (el) (amb sufix diminutiu)
- DRECCERES (les) (amb pluralitat)
- VIARANY (el)
VIARONS (els) (amb pluralitat)

9.5. L'AGRICULTURA

9.5.1. CAMPS

- CAMPS (els) (amb pluralitat)

9.5.2. CAMPS ESPECIALITZATS

- HORT (l')
- HORTS (els) (amb pluralitat)
- HORTES (les) (amb pluralitat)
- HORTET (l') (amb sufix diminutiu)

10. TOPÒNIMS

10.1. EL RELLEU TERRESTRE

10.1.1. DEPRESSIONS

- AFRAU (l')
- AFRAU DE LA MORTA (l')
- AFRAU DE LA NINA (l')
- La “nina” -junt amb Afrau- es pot referir a la joguina, o a “nena”, o més aviat a serp, ja que el DCVB indica que a l’Empordà “nina” és un rèptil semblant a una serp petita, la mossegada del qual és molt verinosa.
- BARRANC (el)
- BARRANC NEGRE (el)
- BAU (el)
- BAU DE LES OLIVES (el)
- CANAL (el)
- CANAL DE TRENACAMES (el)
- CLOT DEL PAS DE LLAMPS
- COLLS (el)
- COLL DE SANT PONÇ (el)
- COVA DEL CAÇADOR (la)
- ESTIMBADA (l')
- RELLISCALLS DE LA CALAVERA (els) (amb pluralitat)
- Fan constar clarament la seva perillositat
- SITGES DE BELLASOLERA (les) (amb pluralitat)

10.1.2. EMINÈNCIES

10.1.2.a. AFILADES

- CIMALT (el)
- CIMALT (v. CASTELLES)
- CIMALT (v. CREU)
- CRESTA DEL FOLLET (la)
- Notem un altre cop, el seu afany per posar de relleu l’element fantàstic.

- PUNTA DE MIRANIUS (1a)

10.1.2.b. DIVERSES

- ROCAPERA
- ROQUESALBES⁵
- ROQUÍS (el) (“Roquís” no té una categoria adjectival, sinó nominal)
  - ROQUÍS ALT (el)
  - ROQUÍS DE SANT PONÇ (el)
  - ROQUÍS GROS (el)
  - ROQUÍS MITJÀ (el)
  - MITJÀ (el)
  - ROQUÍS PETIT (el)
  - ROQUISSOS (els) (amb pluralitat)

10.1.3. ESTRET

- PAS DE LLAMPS (el)
    - PAS DE LLAMPS (v.CLOT)
    - PAS DE LLOP (el)
- Els animals que es palesen en els topònims són característics de la fauna d'aquell terreny: bosc, muntanya, mar.

10.1.4. PLANA

- PLANELL DE LA FITA (el)
- VALL DE LLISQUENTS (1a)
  - VALL (v. MARIALENA)

10.2. EL RELLEU MARÍTIM

10.2.1. EL RELLEU

- LLOSES (les) (amb pluralitat)

10.2.2. L'AIGUA

10.2.2.a. AIGÜES CORRENTS

- BRAM (el)
  - BRAM DE SANT PONÇ (el)
- GORGA (1a)
  - GORGA DE LES TRES PINTETES (1a)
  - GORGS DEL DUC (els) (amb pluralitat)
- RIDORTA

- SALT DEL CRESTAT (el)
  - TORRENT DE MALA-SANG (el)
- Els topònims acostumen a relacionar-se amb animals o amb l'ésser humà.

10.2.2.b. INTERVENCIÓ DE L'HOME

- PONT DEL COP (el)

10.3. DIMENSIONS

- ALT (v. ROQUÍS)
- GROS (v. ROQUÍS)
- MITJÀ (v. ROQUÍS)
- PETIT (v. ROQUÍS)

10.4. ESTAT

- MALA-SANG (v. TORRENT)
- PENJAT (v. CADIRETA)

10.5. FANTASIA

- FOLLET (v. CRESTA)
- La superstició popular fa esment dels follets -esperits familiars més entremaliats i faceciosos que malèfics, que habiten en certes cases i turmenten la gent durant el son-

10.6. LA FAUNA

10.6.1. ANIMALS NO DOMÈSTICS

- CABIROLES (les) (amb pluralitat)
- CABRIDES
- CORBERES (v. ULL)
- CRESTAT (v. SALT)
- A l'Empordà, un "crestat" és un boc castrat.
- DUC (v. GORGS)
- LLOP (v. PAS)
- NINA (v. AFRAU)
- ORIFANY (l')
- L'orifany és un arcaisme de "elefant", tret comú en un dialecte força conservador, com és l'empordanès.

10.6.2. ANIMALS DOMÈSTICS

- GALL (v. PEU)

10.7. ELS FRUITS

- OLIVES (v. BAU)

10.8. L'HÀBITAT

10.8.1. L'EDIFICI. PARTS

- BADADOR (el)
- BELLSOLERA (v. SITGES)
- CASTELLES (les) (amb pluralitat)
CASTELLES DEL CIMALT (les) (amb pluralitat)
- MAS DE SANT PONÇ (el)
- TORRELLES

10.8.2. UTENSILIS. OBJECTES

- ANAL DEL REI (l')
- AUCELLERA/AUCEIERA (l')
- BACÍ (el)
- PINTETES (les) (amb pluralitat)
- TRES PINTETES (les) (amb pluralitat)
TRES PINTETES (v. GORGA)

10.8.3. JOGUINES

- NINA (la)
NINA (v. AFRAU)
NINA BLAVA (la)

10.8.4. MOBLES

- CADIRETA DEL PENJAT (la)

10.8.5. INSTRUMENTS MUSICALS

- ORGUE (l')

10.9. HAGIOTOPÒNIMS

- CREU (la)
CREU DEL CIMALT (la)

11. L'ÉSSER HUMÀ

11.1. COS

- CALAVERA (la)
CALAVERA (v. RELLISCALLS)
- MALA-SANG (v. TORRENT)
- MORTA (v. AFRAU)
- PEU DE GALL (el)
- TRENACAMES (v. CANAL)
- ULL DE CORBERES/ÚI DE CORBERES (l')

11.2. ÈTNIES

- JUEU DE POM-XISCLENY (el)
- MOROS (v. FITA)

11.3. OFICIS. PROFESSIONS. ESTAMENTS

- CAÇADOR (v. COVA)
- MIRANIUS
MIRANIUS (v. PUNTA)
- PESCADOR (v. SANT PERE)
- REI (v. ANAP)
- SANT PERE DE ROMA

11.4. SACSEIGS

- COP (v. PONT)

11.5. ESTAT

- NINA (v. AFRAU)

12. PARTÍCULES VOLÀTILS

- VOLVA (la)

13. PERILLOSITAT

- CALAVERA (v. RELLISCALLS)
- MALA-SANG (v. TORRENT)
- MORTA (v. AFRAU)

- TRENACAMES (v. CANAL)
- LLAMPS (v. PAS)

14. RELIGIÓ

- SANT PONÇ (v. COLL)
- SANT PONÇ (v. ROQUÍFS)
- SANT PONÇ (v. BRAM)
- SANT PONÇ (v. MAS)

Sant Ponç, que gaudeix de fe i de popularitat en tota la contrada, és el patró de la condícia (“netedat”), i hi esguardem la neteja en una doble dicotomia: interna (del cor) i externa (del cos i de l’hàbitat), però la seva figura física no és agradable a la Mila, que se sent esfereïda pel seu cos, i pel to burleta que li sembla que el sant transmet. S’hi sent llunyana, distanciada, i el percep més com a home, que no com a un sant.

15. TONALITATS

- BLAVA (v. NINA)
- NEGRE (v. BARRANC)
- ROQUESALBES
- FLORIDALBA

16. TOPÒNIMS

16.1. TOPÒNIMS

- BARCELONA
- CABRIDES
- EGIPTA
- FRANÇA (v. MUNTANYES)
- GIRONA
- JERUSALEM
- LLISQUENTS
- LLISQUENTS (v. VALL)
- MURONS
- MURONS (v. MUT)
- MURONS (v. SOL)
- NIL